

DE VLAAMSE MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

MEDEDELING AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Jaarrapport Vlaamse opleidingsincentives schooljaar 2022-2023**Samenvatting**

Het decreet houdende het Vlaams opleidingsverlof (VOV) en diverse bepalingen betreffende het beleidsdomein Werk en Sociale Economie van 12 oktober 2018 is het resultaat van de hervorming van de Vlaamse opleidingsincentives en vormt de aanleiding van dit jaarrapport. Dit decreet stelt dat het departement Werk en Sociale Economie (DWSE) jaarlijks een evaluatierapport bezorgt waarin nagegaan wordt in welke mate de doelstellingen zijn bereikt voor het Vlaams opleidingsverlof en of de arbeidsmarktgerichte opleidingen voldoen aan de voorwaarden. Dat evaluatierapport wordt bezorgd aan de Vlaamse Regering en de SERV, en wordt besproken binnen het VESOC-overleg. Het rapport wordt daarna overhandigd aan het Vlaams Parlement.

Als gevolg van de zesde Staatshervorming heeft Vlaanderen de bevoegdheid over diverse vormings- en opleidingsinstrumenten. De krijtlijnen voor deze instrumenten werden uitgetekend in het VESOC-akkoord "Hervorming Vlaamse Opleidingsincentives" op 11 juli 2017. Op basis van dit VESOC-akkoord werd in 2018 het opleidingsinstrumentarium (het Vlaams opleidingsverlof, de opleidingscheques en het Vlaams opleidingskrediet) grondig hervormd. Naast transparantie, digitalisering en een meer arbeidsmarkt- en toekomstgerichte focus, vormen één generiek kwaliteitskader, één erkende opleidingsdatabank, en een uniforme monitoring en evaluatie de hoofdlijnen van deze hervorming.

Conform de opdracht in art. 4, §5 van het decreet houdende het Vlaams opleidingsverlof en houdende diverse bepalingen betreffende het beleidsdomein Werk en Sociale Economie van 12 oktober 2018 heeft het Departement Werk en Sociale Economie voor de vierde keer een jaarrapport Vlaamse opleidingsincentives opgemaakt, voor het schooljaar 2022-2023. Naast de jaarlijkse monitoring per maatregel bevat dit jaarrapport onderzoeken naar het gebruik van VOV, de inhoud van loopbaangerichte opleidingen en werkplekleren.

Uit de monitoring en analyses verzameld in voorliggend jaarrapport kunnen we concluderen dat de doelstellingen van de hervorming van de Vlaamse opleidingsincentives bereikt zijn.

- De aanvraagprocedures voor de verschillende maatregelen zijn gedigitaliseerd. Bijkomend zal vanaf 1 september 2024 DWSE de opleidingscheques zelf uitgeven en wordt de aankoop- en inleveringsprocedure voor de gebruikers verder geoptimaliseerd. Voor de opleidingsverstrekkers zal er minder administratieve last zijn. Werknemers,

opleidingsverstrekkers en werkgevers worden sinds 2021 bevestigd en met hun input wordt de dienstverlening geoptimaliseerd.

- Met behulp van het beoordelingssysteem voor registratie van opleidingen in de opleidingsdatabank wordt de arbeidsmarktgerichtheid van het opleidingsaanbod bewaakt. De beoordelingscriteria zijn opgesteld met een toekomstgerichte focus en weerspiegelen nog steeds de noden van de arbeidsmarkt. Bovendien wijzen de evaluatie van het gemeenschappelijk initiatiefrecht en de bevestiging van de VOV-gebruikers op enkele positieve resultaten met betrekking tot het bereiken van traditioneel meer kwetsbare werknemers.

Hoewel het resultaat van de hervorming van de Vlaamse opleidingsincentives positief is, kunnen er altijd zaken geoptimaliseerd worden. Daarom worden in het jaarrapport ook enkele pistes voorgesteld die een bron van inspiratie kunnen zijn o voor mogelijke optimalisaties door een volgende Vlaamse Regering.

Vlaams opleidingsverlof:

Er werden twee onderzoeken gevoerd die ons een beter beeld geven van het profiel van de gebruikers van het Vlaams opleidingsverlof, namelijk de vergelijking van Vlaams opleidingsverlof (VOV)-gebruikers met data uit de Adult Education Survey (AES) van Vlaamse werknemers die deelnemen aan leren (bijlage 1 bij het jaarrapport), én de [evaluatie van het gemeenschappelijk initiatiefrecht \(GI\)](#).

De vergelijking van VOV-gebruikers met Vlaamse werknemers die deelnemen aan leren toont aan dat de opleidingskloof, die sterk aanwezig is bij deelname aan levenslang leren, veel minder groot is bij werknemers die een opleiding volgen met VOV. Het VOV lijkt de opleidingsdeelname bij kort- en middengeschoolden en traditioneel meer kwetsbare werknemers te stimuleren. Het VOV lijkt dus een lichte kentering te vormen tegen het aanwezige Mattheüseffect in levenslang leren.

De evaluatie van het GI toont aan dat er binnen het VOV twee complementaire toepassingsgebieden zijn waarbij het profiel van de gebruikers, alsook hoe en waarom het VOV gebruikt wordt, verschilt naargelang de opleiding wordt gevolgd op initiatief van de werknemer of de werkgever. Beide hebben hun meerwaarde voor het levenslang leren en de krapte op de arbeidsmarkt en zijn dus noodzakelijk. Werknemersgroepen die zich traditioneel vaker in een zwakkere positie bevinden op de arbeidsmarkt - zoals kort- en middengeschoolden, jongeren, werknemers in een financieel zwakkere situatie, werknemers met een uitzendcontract of contract bepaalde duur - volgen vaker opleidingen met VOV op voorstel van de werkgever. Bovendien zien we sinds de invoering van het GI dat opleidingsdeelname met VOV bij zowel jongeren als kortgeschoolden is toegenomen.

De evaluatie werd uitgevoerd op basis van het eerste schooljaar waarin het gemeenschappelijk initiatiefrecht van kracht was (schooljaar 2021-2022). Gelet op deze positieve evaluatie wordt de continuïteit van het gemeenschappelijk initiatiefrecht gegarandeerd met een nieuwe tijdelijke verlenging voor het schooljaar 2024-2025. Een volgende Vlaamse regering dient te beslissen over de structurele verankering.

Opleidingscheques:

De opleidingscheques worden vooral gebruikt door kort- en middengeschoolden voor het volgen van opleidingen georganiseerd door Centra voor Volwassenonderwijs (CVO's), Hoger Onderwijs en Syntra. Binnen de opleidingscheques bestaat reeds een verhoogde tegemoetkoming voor kortgeschoolden die een opleiding basiscompetenties of een knelpuntopleiding volgen en voor het behalen van een eerste diploma hoger onderwijs.

Vlaams opleidingskrediet:

Het Vlaams opleidingskrediet kent sinds de hervorming een toename van het aantal dossiers. Toch bereikte de maatregel slechts 428 werknemers in schooljaar 2022-2023. Uit feedback van VOV-gebruikers en andere onderzoeken blijkt dat de voorwaarden verbonden aan het federale tijdskrediet, waaraan het Vlaams opleidingskrediet gekoppeld is, de maatregel minder aantrekkelijk maken. Heroriëntering naar een financieringswijze om gerichte omscholing te ondersteunen, los van een

uitkeringssysteem, is hier een mogelijke piste. Aandacht voor de opvolging en begeleiding van het studietraject en het combineerbaar zijn met flexibele arbeid is daarbij aangewezen.

De regelgeving voorziet in kennisgeving van het jaarrapport aan de Vlaamse Regering, de SERV en het Vlaams Parlement. Daarom zal ik het rapport bezorgen aan de SERV en vragen een advies te formuleren. Het jaarrapport zal besproken worden door het VESOC, waarbij het advies van de SERV aan bod zal komen. Nadien zal het rapport, samen met het advies van de SERV en het verslag van de bespreking op het VESOC, overgemaakt worden aan het Vlaams Parlement.

De Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale economie en Landbouw,

Jo BROUNS